

Van Hoof Advies uc

Im Heidfeld 24, 47574 Goch

Correspondentie: Postbus 41
6590 AA Gennepe

e-mail: mailvanhoofadvies@gmail.com
IBAN: DE02320613844801763010

Gemeente Land van Cuijk
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 7
5360 AA Grave

Uw kenmerk: Z2022-00001569
Mijn kenmerk: Br78a
Betreft: zienswijze

Kessel, 15 maart 2024

1

Geacht college,

Namens de Milieuvereniging Land van Cuijk, Beerseweg 10, 5451 NS Mill (verder te noemen: de vereniging) geef ik hierbij de navolgende zienswijze ten aanzien van uw voornemen om een omgevingsvergunning te verlenen voor het uitbreiden van een varkenshouderij met wroetstal aan de Langenboomseweg 92 te Mill.

Het ontwerpbesluit is tweemaal ter visie gelegd. Eenmaal met een reactietermijn tot 21 maart a.s. en eenmaal met een termijn tot en met 18 april a.s.

De vereniging heeft ernstige bedenkingen bij uw voornemen. Zij zet dat hieronder uiteen:

Natuurtoets

De aanvraag heeft betrekking op een forse uitbreiding van het aantal varkens. Er komen meer dan 1000 vleesvarkens bij, wat bijna een verdubbeling is en ook het aantal zeugen en gespeende biggen verdubbelt bijna. Daarbij wordt sterker dan in de uitgangssituatie ingezet op een combiluchtwater.

Inmiddels is de omgevingswet in werking getreden, maar deze aanvraag loopt vanwege het overgangsrecht nog onder het oude recht.

Dan is van belang dat beoordeeld moet worden of de natuurtoets aanhaakt. U wijst er op (blz. 14 beoordeling) dat er in verband met de inzet van de combiwassers een passende beoordeling is gemaakt en dat met extra maatregelen de emissiereductie vanwege de combiwassers voldoende is geborgd. Daarom gaat u er kennelijk van uit dat de natuurtoets niet aanhaakt. Dat is niet juist. Immers wanneer er een passende beoordeling moet worden gemaakt, betekent dit dat sprake is van een project met mogelijk significante effecten. Er is dus sprake van een natuurvergunningplichtig project. De voorschriften om de werking van de combiwassers te borgen zijn mitigerende maatregelen die in het kader van de natuurtoets aan de vergunning kunnen worden gekoppeld. Dat neemt echter niet weg dat sprake is van een natuurvergunningplichtig project. Nu er kennelijk echter geen natuurvergunning is aangevraagd, haakt de natuurtoets aan en mag de omgevingsvergunning niet verleend worden zonder verklaring van geen bedenkingen.

Bovendien bestrijdt de vereniging dat de opgenomen mitigerende maatregelen voldoende borgen dat de emissiereductie optreedt.

2

De op te nemen voorschriften moeten zoals gezegd als mitigerende ofwel beschermingsmaatregelen geduid worden. Beschermingsmaatregelen mogen echter slechts in een passende beoordeling worden betrokken, wanneer de verwachte voordelen ervan vast staan. Zie het PAS-arrest ECLI:EU:C:2018:882. Dat is een verdergaande eis dan de eis dat elke redelijke wetenschappelijke twijfel weggenomen moet zijn. In abstracto volgt uit de overwegingen van het Hof van Justitie van de EU dat van vaststaande voordelen in het geval van maatregelen die nog niet zijn genomen of in het geval van maatregelen die nog geen resultaat hebben gehad, pas kan worden gesproken wanneer het gaat om concrete maatregelen die technisch bewezen zijn. Het moet dan gaan om voorzieningen in een overzichtelijk proces met een beperkt aantal variabelen, waarvoor modelmatig uitgewerkt kan worden hoe de voordelen tot stand worden gebracht, c.q. waarbij modelmatig met zekerheid de voordelen in kaart kunnen worden gebracht en gekwantificeerd. Als voorbeeld kan een geluidswal genoemd worden. Hiervan kan aan de hand van het gebruikte materiaal, de hoogte, dikte en hellingshoek wetenschappelijk met zekerheid gemodelleerd worden hoe groot de geluidsreductie is, ook wanneer de geluidswal nog niet gerealiseerd is. Dit voorbeeld is dan ook genoemd in de PAS-uitspraak ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 18 punt 8. De Afdeling heeft in die uitspraak in r.o. 17.5 dan ook geoordeeld dat het niet voldoende is dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat over de uitkomst van de verwachte voordelen van de maatregelen die in de passende beoordeling mogen worden betrokken, maar dat de verwachte voordelen wetenschappelijk zeker moeten zijn.

Nergens uit blijkt dat met het opnemen van het voorschriftenpakket de vereiste zekerheid wordt verkregen. Het voorschriftenpakket is gebaseerd op een WUR-onderzoek van november 2021. Daarbij spreken de onderzoekers niet meer dan een verwachting uit dat met het overnemen van hun adviezen de geclaimde emissiereductie haalbaar is. Een wetenschappelijk onderbouwde verwachting is echter geen wetenschappelijk onderbouwde zekerheid. Er is niet gebleken dat de

wetenschappelijke kennis omtrent dit type luchtwassers voldoende groot is dat de verwachte voordelen ervan vast staan in de zin dat de verwachte voordelen van een geluidswal vaststaan. Er is niet gebleken dat dit voorschriftenpakket die zekerheid biedt. Dat is ook niet onderbouwd.

Het Hof wijst er in het PAS-arrest immers niet voor niets op dat het niveau van wetenschappelijke kennis onvoldoende kan zijn om de effecten van bepaalde maatregelen met zekerheid in kaart te brengen of te kwantificeren (zie punt 130).

Cliënten wijzen op de bevindingen van het CDM in de analyse van 18 juni 2020. De CDM heeft er op gewezen dat stikstofemissies bij stalsystemen als het onderhavige afhankelijk zijn van een groot aantal parameters, welke lang niet allemaal in de BWL-leaflets zijn geadresseerd. Zo noemt men bijvoorbeeld naast de dieren en de stallen ook het voer, de mest, management, ventilatie, voerbakkenplaatsing. Men bepleit voor een systeembenadering waar met al die factoren rekening wordt gehouden. De CDM wijst ook op een aantal problemen in het systeem van erkenning van geclaimd emissie-arme stallen, die ervoor zorgen dat de vereiste zekerheid van emissiereductie niet wordt gehaald. Bijvoorbeeld:

- Emissiemetingen ter verificatie van de voorlopige emissiepercentages worden uitgevoerd aan in het algemeen nieuwe stallen, die meestal een proefstalstatus hebben (Ogink et al., 2010). Dit impliceert dat omstandigheden in emissiearme stallen in de praktijk, zeker na een aantal jaren, anders kunnen zijn dan in de situaties van de meetopstellingen.
- Er worden geen verificatiemetingen (monitoring) uitgevoerd aan emissiearme stallen in de praktijk om na te gaan welke emissiereductie in de praktijk in emissiearme stallen wordt gerealiseerd (er zijn geen algemene periodieke keuringen, geen Apk-keuringen). Daardoor is het niet bekend of emissiearme stallen op de langere termijn doen wat ze beogen te doen.

Dat probleem wordt niet ondervangen met een voorschriftenpakket.

Het belang van de ontbrekende zekerheid kan bovendien nauwelijks overschat worden. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat de verwachte daling van de stikstofemissie tot een stilstand is gekomen. Terwijl er een ernstig stikstofprobleem is en er een grote noodzaak is dat de stikstofdepositie binnen afzienbare termijn fors daalt, is dit een nefaste vaststelling. Het is dus van het allergrootste belang dat niet toegestaan wordt dat de veestapel uitgebreid wordt onder toepassing van luchtwassers, zonder dat zeker is dat in de nieuwe bedrijfssituatie met die luchtwassers de stikstofemissie- en depositie ook daadwerkelijk niet toeneemt.

Geur

De geuremissie neemt fors toe. De woningen in de omgeving zijn echter reeds ernstig geuroverbelast. U stelt niettemin dat voldaan wordt aan art. 3 lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). U berekent zelf echter een voorgrondbelasting tot

12,7 OU/m³ (bij Langenboomseweg 99). Dat betekent dat de milieukwaliteit hoe dan ook niet beter dan als tamelijk slecht kan worden gekwalificeerd. U dient in dergelijke omstandigheden dan ook nader te overwegen of op grond van art. 7af lid 13 van het Besluit crisis- en herstelwet (BuChw) niet nadere voorschriften moeten worden ogenomen, vanwege deze ongunstige plaatselijke milieumomstandigheden en de ongunstige geografische ligging van de inrichting. Bovendien dient u op grond van art. 7af lid 14 BuChw te overwegen of niet een grotere reductie moet worden geëist dan de 50 % uit art. 3 lid 4 Wgv. Zie ook de uitspraak SHE 22/1639. Er zijn zwaarwegende redenen om in deze omstandigheden meer te eisen qua geurreductie.

Die zwaarwegende redenen zijn er nog te meer vanwege de hoge achtergrondgeurbelasting in de omgeving. Blijkens de cumulatieve geurberekeningen neemt de achtergrondgeurbelasting op een groot aantal woningen toe als gevolg van de onderhavige aanvraag. Bij een aantal woningen is bovendien al sprake van een zeer hoge achtergrondgeurbelasting. Zo neemt de achtergrondgeurbelasting op de woning Graafseweg 36 als gevolg van dit plan toe boven een niveau van 25 OU/m³.

4

Bovendien heeft u in de beoordeling van de achtergrondgeurbelasting zich gebaseerd op de hinderpercentages uit de Handreiking bij de Wgv. Die is verouderd. Er is later onderzoek verricht door GGD en IRAS, waaruit een veel stijlere blootstellingsresponscurve volgde; volgens deze inzichten trad 20 % geurgehinderden in het buitengebied niet pas op bij een achtergrondgeurbelasting van 20 OU/m³, maar reeds bij een achtergrondgeurbelasting van 10 OU/m³. Destijds gaf de rechtbank Oost-Brabant reeds aan dat bij de beoordeling van de achtergrondgeurbelasting gemotiveerd diende te worden waarom niet bij deze nieuwe inzichten aangesloten moest worden. De Raad van State oordeelde destijds echter nog dat er onvoldoende onderzoek was gedaan naar deze hogere blootstellingsresponscurve. Inmiddels is dat aanvullend onderzoek echter wel gedaan. De vereniging verwijst naar het rapport “Geurbelasting en geurhinder van veehouderijen, Update van de blootstellings-responsrelatie” (Van Aalsburg et al., november 2023). Deze inzichten betekenen dat reeds bij een achtergrondgeurbelasting van meer dan 10 OU/m³ niet voldaan wordt aan de cumulatieve geurhinder-eisen uit de Interim omgevingsverordening. Er is echter blijkens de aangeleverde berekeningen een groot aantal woningen waarbij de achtergrondgeurbelasting ten gevolge van de aanvraag stijgt boven een niveau van 10 OU/m³. De vereniging noemt de Langenboomseweg 98, Uilweg 6, Gagelweg 10, Graafseweg 38, Zwaluwstraat 10. Dit is lang geen limitatieve opsomming. Bij al deze woningen moet gesproken worden van een minimaal tamelijk slechte milieukwaliteit, die dus door deze aanvraag nog verder achteruitgaat.

De vereniging wijst in dit verband ook nog op de uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2022:9119, waarbij een geurbelasting hoger dan 19,4 OU/m³ als strijdig met het EVRM aangemerkt wordt. Die waarde wordt hier overschreden.

De vergunning dient daarom niet verleend te worden.

MER

Om bovengenoemde redenen moet hier beslist gesproken worden van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Een MER-procedure is daarom nodig.

Staldering

De stelling dat er voldoende gestaldeerd wordt, kan niet aan de hand van de ter inzage gelegde stukken geverifieerd worden door derden. U verwijst slechts naar een voorlopig stalderingsbewijs. Niet alleen is dit slechts voorlopig; zonder de onderliggende stukken ter inzage te leggen, waaruit blijkt dat elders hokdierenverblijven in voldoende mate vervallen, is door derden niet na te gaan of dit stalderingsbewijs op goede gronden is verleend. U wordt verzocht alle benodigde gegevens, inclusief de milieuvergunningen en milieutekeningen van de stalderingsgevers ter inzage te geven alsmede bewijsmateriaal dat de stallen van de stalderingsgevers in 2014-2017 steeds in gebruik zijn geweest. Nu niet gebleken is dat dit onderzocht is, is het ontwerpbesluit strijdig met art. 3:2 en 3:46 Awb.

Concluderend verzoek ik u namens de vereniging uw voornemen te herzien en niet over te gaan tot vergunningverlening in deze vorm. Eerst dient daadwerkelijk een verklaring van geen bedenkingen bijgevoegd te worden en dient vast te staan dat de stikstofdepositie niet toeneemt, dienen aanmerkelijk meer maatregelen genomen te worden om te voorkomen dat de omgeving aan een (tamelijk) slechte milieukwaliteit wordt blootgesteld, en dient voor derden inzichtelijk gemaakt te worden dat voldoende wordt gestaldeerd. Daarbij is van belang dat in het kader van een MER nader onderzoek wordt gedaan naar met name de ammoniak- en geurreductie en dienen alternatieven onderzocht te worden.

Hoogachtend,

Ir. A.K.M. van Hoof